

Escapolir-se

El castellanisme «escabullir-se» és més o menys freqüent en el llenguatge col·loquial. Es, però, tan inadmissible com innecessari: les formes correctes que es poden proposar com a equivalents són, en primer lloc, escapolir-se (que presenta una semblança amb «escabullirse» sense, però, segons els especialistes, que s'hi relacioni etimològicament), i també esmunyir-se, esquitllar-se, esquivar-se i alguna locució com fer-se escàpol i fer-se tonedís. Totes aquestes expressions verbals, doncs, comporten la idea de desaparèixer d'un lloc d'una manera subreptícia, sinuosa i desapercebuda.

Actualment, en el llenguatge de la informació, el verb escapolir-se ha esdevingut força usual, així com la locució fer-se escàpol. Cal suposar que hom ha volgut prescindir del barbarisme «escabullir-se», d'acord, segurament, amb el que solen proposar els diccionaris d'equivalències i de barbarismes. Però davant la freqüència amb que s'usen escapolir-se i fer-se escàpol, algunes vegades arribem a pensar que potser algú creu que escapar-se és també un barbarisme, com «escabullir-se», i procura així mateix d'evitar-lo. No és pas infreqüent, efectivament, que hom rebutgi un mot perfectament vàlid i legítim, però que té una forma que coincideix amb la del mot castellà corresponent, a causa d'haver vingut en coneixement de l'existència d'un altre terme, de sentit igual o afí, però amb una forma pròpia i exclusiva del català. I és un fet, aquest, que cal combatre tant com l'ús de les formes impròpies. Escapolir-se, doncs, ha de servir per a l'eliminació de la forma estranya «escabullir-se», però no pas del verb escapar-se, contra el qual no hi ha pas res a objectar.

No hi ha un límit ben precís entre el significat de cadascun d'aquests dos verbs, escapar-se i escapolir-se, però el segon significa, especialment, «deixar aquells amb qui hom està sense que se n'adonin». I seria bo, per tant, que hom reservés cada verb per als casos en que més escauen. D'algú que, amb habilitat i dissimulació, barreja-se entre la gent, aconseguix de no ésser atrapat pels seus perseguidors, diríem, propiament, que s'ha escapolit. Però d'un pres que s'evadeix de la preso, especialment utilitzant la força, les amenaces, etc., optaríem més aviat per evadir-se, tal com acabem de fer, o escadar-se: si més no, són verbs que no ha d'incloure a banda-jar una preferència sistemàtica per escapolir-se.